

18η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, Γ 6.3-4, 1281a39-b10

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἔστω τις ἕτερος λόγος· ὅτι δὲ δεῖ κύριον εἶναι μᾶλλον τὸ πλῆθος ἢ τοὺς ἀρίστους μὲν ὀλίγους δέ, δόξειεν ἂν λέγεσθαι καὶ τιν' ἔχειν ἀπορίαν τάχα δὲ καὶ ἀλήθειαν. Τοὺς γὰρ πολλούς, ὧν ἕκαστός ἐστιν οὐ σπουδαῖος ἀνὴρ, ὅμως ἐνδέχεται συνελθόντας εἶναι βελτίους ἐκείνων, οὐχ ὡς ἕκαστον ἀλλ' ὡς σύμπαντας, οἷον τὰ συμφορητὰ δειπνα τῶν ἐκ μιᾶς δαπάνης χορηγηθέντων· πολλῶν γὰρ ὄντων ἕκαστον μόνιον ἔχειν ἀρετῆς καὶ φρονήσεως, καὶ γίνεσθαι συνελθόντων, ὥσπερ ἓνα ἄνθρωπον τὸ πλῆθος, πολὺποδα καὶ πολὺχειρα καὶ πολλὰς ἔχοντ' αἰσθήσεις, οὕτω καὶ περὶ τὰ ἦθη καὶ τὴν διάνοιαν. Διὸ καὶ κρίνουσιν ἄμεινον οἱ πολλοὶ καὶ τὰ τῆς μουσικῆς ἔργα καὶ τὰ τῶν ποιητῶν· ἄλλοι γὰρ ἄλλο τι μόνιον, πάντα δὲ πάντες.

A. Να ελέγξετε την ορθότητα των παρακάτω φράσεων σύμφωνα με το νόημα του κειμένου.

1. Κατάλληλο για την άσκηση της πολιτικής εξουσίας είναι το πλήθος των πολιτών.
2. Ο Αριστοτέλης διατυπώνει τη βασική του θέση για την άσκηση της εξουσίας από το πλήθος με βεβαιότητα.
3. Η κρίση ενός μόνου πολίτη είναι σωστότερη από εκείνη των πολλών.
4. Τα δειπνα που προετοιμάζονται με τη συμμετοχή πολλών είναι ανώτερα από τα δειπνα που ετοιμάζει μόνο ένας άνθρωπος.
5. Τα πλάσματα της μυθολογίας με τα πολλά χέρια και πόδια αποτελούν απόδειξη για την ανωτερότητα του ενός.
6. Τα μόρια της αρετής κάθε ανθρώπου χωριστά μπορούν, αν αθροιστούν να είναι λειτουργικά.
7. Οι ειδικοί μπορούν να κρίνουν καλύτερα τα έργα της ποίησης και της μουσικής.
8. Το καλύτερο πολίτευμα, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, είναι η αριστοκρατία.
9. Οι πολλοί άνθρωποι με φρόνηση υπερέχουν από ένα σπουδαίο άνθρωπο.
10. Οι πολλοί άνθρωποι ενωμένοι, ακόμη κι αν δεν είναι αξιόλογοι, μπορούν να αποδειχθούν ανώτεροι από τους λίγους και άριστους.

B. Να επιλέξετε την απάντηση που συμπληρώνει σωστά τη θεματική πρόταση που σας δίνεται.

1. Οι σχέσεις μεταξύ των συμπολιτών στο πλαίσιο της πόλεως διαμορφώνονται, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη:
 - α) αποκλειστικά από την εξουσία
 - β) αποκλειστικά από τις σχέσεις συμφέροντος
 - γ) από ποικίλους παράγοντες, βασικότεροι των οποίων είναι η εξουσία και το συμφέρον

- 2. Ο Αριστοτέλης στην προσπάθειά του να κατηγοριοποιήσει και να αξιολογήσει τα πολιτεύματα, τα μελέτησε όλα κι έδωσε έμφαση:**
- α) σε αυτά που εμφανίστηκαν ιστορικά σε όλο τον ελλαδικό χώρο
 - β) στα πολιτεύματα που εμφανίστηκαν στην ιστορία της Αθήνας
 - γ) στο δημοκρατικό πολίτευμα της Αθήνας
- 3. Στην πολιτική ορολογία της Αθήνας ο όρος πλήθος δηλώνει:**
- α) την πλειονότητα του λαού
 - β) τους ολίγους
 - γ) τους άπορους
- 4. Το πολίτευμα χαρακτηρίζεται δημοκρατία, όταν η εξουσία ανήκει:**
- α) στον όχλο
 - β) στους ολίγους
 - γ) στο πλήθος
- 5. Η θεμελιώδης αρχή της άμεσης αθηναϊκής δημοκρατίας ήταν:**
- α) η αρχή της πλειοψηφίας
 - β) η αρχή της μειοψηφίας
 - γ) η αρχή της συλλογικότητας
- 6. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη η συλλογική ευτυχία μπορεί να εξασφαλιστεί όταν στην πόλη:**
- α) κυβερνούν οι ολίγοι ευγενείς
 - β) ο μονάρχης
 - γ) ισχύει η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας
- 7. Η επιφυλακτικότητα και η διστακτικότητα στο ύφος του φιλοσόφου διαφαίνονται:**
- α) από τη χρήση της δυνητικής ευκτικής
 - β) από τη χρήση του επιρρήματος « τάχα»
 - γ) από όλα τα παραπάνω
- 8. Ο Αριστοτέλης με την αναφορά του στους «άριστους» αναφέρεται στους:**
- α) στους ανθρώπους ευγενικής καταγωγής
 - β) στους οικονομικά ισχυρούς
 - γ) στους ικανότερους.

9. Η θέση του φιλοσόφου πως η πλειοψηφία του πλήθους μπορεί να ασκήσει καλύτερα την εξουσία από την ολιγαρχία των άριστων συνιστά:

- α) την αθροιστική θεωρία
- β) τη θεωρία της αναπλήρωσης
- γ) την εξελικτική θεωρία

10. Τα παραδείγματα που χρησιμοποιεί ο φιλόσοφος αντλούνται:

- α) από τις υλικές και πνευματικές απολαύσεις
- β) από τη μυθολογία
- γ) από όλα τα παραπάνω

11. Η χρήση των παραδειγμάτων από τον Αριστοτέλη καταδεικνύει πως πρόκειται για:

- α) θεωρητικό φιλόσοφο
- β) εμπειρικό φιλόσοφο
- γ) και τα δύο προηγούμενα.

12. Η αναφορά του Αριστοτέλη στη μυθολογία γίνεται με τη χρήση:

- α) παρομοίωσης
- β) μεταφοράς
- γ) προσωποποίησης

13. Ο Αριστοτέλης στο συγκεκριμένο απόσπασμα:

- α) διατυπώνει με σαφήνεια τις πολιτειακές του προτιμήσεις
- β) φαίνεται πως επιδοκιμάζει τη συλλογική εξουσία
- γ) δε μας αφήνει κανένα περιθώριο να αντιληφθούμε τις πολιτειακές του προτιμήσεις

14. Η αναφορά του φιλοσόφου στο χώρο των τεχνών εξυπηρετεί:

- α) τη διάθεση του φιλοσόφου να παρουσιάσει τις προσωπικές αισθητικές του αντιλήψεις
- β) να αναδείξει τις αισθητικές αντιλήψεις που επικρατούσαν στην εποχή του
- γ) να δημιουργήσει αναλογικά παραδείγματα μεταξύ της αισθητικής και πολιτικής θεωρίας

15. Οι πολιτειακές απόψεις του Αριστοτέλη αντιτίθενται σε αυτές:

- α) του Πλάτωνα και του Σωκράτη
- β) του Πλάτωνα και του Πρωταγόρα
- γ) του Σωκράτη και του Πρωταγόρα

16. Η αντωνυμία «ἐκείνων» αναφέρεται:

- α) στους ολίγους
- β) στους άριστους
- γ) στο πλήθος

17. «τὰ συμφορητὰ δεῖπνα τῶν ἐκ μιᾶς δαπάνης χορηγηθέντων»: στο απόσπασμα παρατηρούμε την ύπαρξη :

- α) αντίθεσης
- β) πολυσύνδετου σχήματος
- γ) σχήματος εξ αναλόγου

18. «οὐ σπουδαῖος ἀνὴρ, ὅμως ἐνδέχεται συνελθόντας εἶναι βελτίους ἐκείνων»: στο απόσπασμα παρατηρούμε την ύπαρξη:

- α) πολυσύνδετου σχήματος
- β) αντίθεσης
- γ) ἄρσης και θέσης

19 - 20. Να συνδέσετε τα χωρία της στήλης Α με τα σχήματα λόγου της στήλης Β.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. οὐ σπουδαῖος ...βελτίους	α. πολυσύνδετο
2. καὶ περὶ τὰ ἦθη καὶ τὴν διάνοιαν.	β. σχήμα εξ αναλόγου
3. καὶ πολλὰς ἔχοντ' αἰσθήσεις	γ. αντίθεση
4. ἄλλοι γὰρ ἄλλο τι μόριον, πάντα δὲ πάντες.	δ. υπερβατό